

Til Skjerjehamn og Eivindvik i juni 2008

En fin skarp kryss over Fensfjorden. Vinden som stryker inn fjorden gir oss i overkant av 5 knop. Vi prøver å går så høyt at vi kan treffe inn Ånnelandsundet. I det vi nærmer oss landet på nordsiden av Fensfjorden dreier vinden og vi må falle av. Vi må ta et slag for å vinne høyde slik at vi skal komme oss inn i sundet som skal føre oss nordover til Skjerjehavn.

Det er blitt 5. juni. Sommeren er i ferd med å presentere seg fra den siden vi liker best. Sol og ganske fin temperatur i luften. Vi har bestemt oss for å ta en tur nordover til våre nære perler i Yttre Sogn.

Bunkring og proviantering gjorde vi unna i det vi passerte Festo. Denne unike plassen ved hovedleden ca 12 Nm nord for vårt hjemlige Alversund har næringsstoffer både for Volvoen som brummer under dekk, og for oss sjøfarende.

Det blir tid til en hyggelig prat med Oddmund Skjelvik. Han er svigerfar til eieren av landhandelen her på Feste, og en av ildsjelene bak etableringen av utvandersenteret på Sletta i Radøy. Han sto i spissen for gjengen som for ca 10 år siden reiste over til USA for å flytte en kirke fra midtvesten til Sletta hvor den står i dag. De tok kirken fra hverandre bord for bord, merket alle delene og satt sammen kirken på denne siden av Atlanterhavet. Siden har de gjenntatt operasjonen en rekke ganger med andre bygninger. På denne måten er det vokst opp en liten prærieby her ute på strilelandet. Senteret er i dag etablert som litt av en atraksjon. Utvandrete amerikanere og deres slektninger setter hver sommer hverandre i stevne med kirken som sentrum.

Vi hadde vinden rett i mot da vi for motor avanserte nordover forbi Lygra med sitt internasjonalt anerkjente, men akk så underfinansierte Lyngheisenter. Videre ut i Fensfjorden har vi valget mellom flere leier. Broen over Kjelstraumen har bare 15 meter seilingshøyde. Masten vår er ca 16 meter over havoverflaten. Vi valgte derfor å gå ut Fonnesstraumen som skiller Bakøy fra fastlandet. Her har broen hele 25 meter seilingshøyde. I dagligtale blir denne leden kalt for «Bakkastraumen». Egentlig går vi nordover Bakøysund og videre Fonnesstraumen der broen krysser sundet. Pussig dette hvordan navn på steder som er ofte på folkemunne, etablerer seg på tvers av de offisielle navnene. Fonnesstraumen og Kelstraumen møtes like nord for broene. Her ligger det gamle gjestgjevariet Kjelstraumen. Vi tok en liten sving innom Trollholmen for å se om de vakre bygningene holdes i hevd. Flere eiere har avløst hverandre og prøvd seg med drift her de siste årene. Nå så det bra velstelt ut. Kanskje er det utleie av de nye «rorbuene» som er satt opp som finansierer driften.

Utenfor hurtigbåtkaaien på Vardetangen, det vestligste fastlandspunkt i kongeriket Norge, stanset vi vår trofaste Volvo og heiste seil.

Å komme under seil mens vi reiser langs vår utrolig vakre kystlinje her på vestlandet er bonus. Når vinder står mot oss i de mange og tildels trange fjordløp er det mest praktisk å bruke motoren. Men så snart leden åpner seg og vinden er lagelig stanses den støyende praktiske jernklompen.

Stillheten, klukkingen og noen ganger brusingen når baugen skjærer seg gjennom sjøen med heftige 6 – 7 knop, er lise for kropp og sjel.

Gulen kommune i yttre Sogn er «de mange øyers kommune». De tre største øyene er skilt av nord-sørgående sund. Det innerste, Brandangersundet skiller Sandøy fra fastlandet. Ånnelandsundet går mellom Sandøy og Mjømna, og Mjømnasundet skiller Mjømna fra Byrknesøy. Valg av lei er «hips om haps». Vi velger Ånnelandsundet, og etter ca 6 Nm i det vi nærmer oss Skjerjehamn ser vi statuen av Kong Olav, folkekongen. Denne statuen var opprinnelig bestilt av Oslo kommune for oppsetting der i byen. Billedhuggeren Knut Steen leverte verket til avtalt tid. Men Oslo likte ikke

statuen og nektet å ta i mot den. Den nye eieren av det gamle handelstedet, Ola Braanes, tok da initiativet og kostnadene med å få plassert statuen på dette gamle knutepunktet i leien mellom Bergen og Sogn.

Det var stor festivitas og mange prominente gjester invitert da statuen ble avduket i 2007.

Skjerjehamn kom igjen på folkemunne etter å ha levd en glemt tilværelse siden midten av 1940 årene da veiene vokste frem og de gamle handelstedene langs kysten mistet sin betydning som trafikkknutepunkter.

Selv om det er svært tidlig i sesongen er det mange båter som har funnet havn i de nye og moderne flytebryggene som eieren har investert i.

Vi finner oss en plass på den innerste flytebryggen. Her skal vi overnatte og ser frem til en tur på land. Vi ser at det foregår mye arbeid med å rehabilitere de gamle bygningene. Det gamle hotellet har åpnet med noen få rom. På kaien er den gamle krambuen åpen og i full sving med å selge enkle forfriskninger til de tilreisende. Etter å ha gjort opp for havneleien kr. 150,- (stor båt) setter vi oss og drøser med en kopp virkelig god kaffe. qq

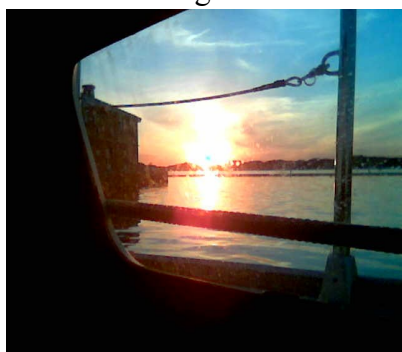
I det store sjøhuset er det etablert restaurant.

Ansatte, for det meste kvinnelige, i Masfjorden kommune har

«seminar» i dag og vandrer forventningsfulle omkring mens de venter på at det skal serveres middag i restauranten.

Randi og jeg vandrer rundt og lar oss begeistre av det vi ser. Vi er ikke lite imponert over stedet. Ved å ta i mot den omstridte statuen, har Skjerjehamn fått ny vitalitet.

Folkekongen har fått en verdig plassering på en høyde med utsikt mot leden utenfor. Foran statuen er det laget et amfi i stein. Stedet egner seg utmerket til utendørs spel, konserter og teaterforestillinger.

Det er en fin kveld med vakker solndgang i vest. Ute i fjorden ser vi at solgansbrisen fra nord er i ferd med å legge seg.

Vi sitter i cockpiten, har laget oss litt kveldsmat. Før vi køyer tar vi oss en liten spasertur forbi «kongen» og et stykke oppover den smale landevegen som fører frem til dette handelsstedet som egentlig gikk ut på dato for ca 60 år siden. I vårt stille sinn ønsker vi eierne og initiativtagerne lykke til med restaurering og revitalisering. Håper at riktig mange sjøfarende vil finne hvile og ro her i denne perlen av en havn.

Eivindvik, kommunesenter og tettsted er fra gammelt av tingsete for Gulartinget. På 1300 tallet ble tinget flyttet til Bergen. Men fremdeles kan vi se etterlatenskaper fra den gamle tiden. Bl. Annet to steinkrosser som er ca 1000 år gamle. Selve tingstedet var der kirken og det gamle ærverdige kommunehuset/bibliotek ligger i dag.

Knappe to timer på stille blank sjø brukte vi på turen fra Skjerjehamn. Vi fikk oss forresten en liten forskrekkelse underveis. Vi har dreiet nordover fra Bjorøyosen og skal gå gjennom det trange Kiparsundet som fører ut i yttre del av Gulafjorden. Like før vi skal entre trangeste del av sundet kommer hurtigbåten Solundir durende forbi oss. Randine har akkurat roet seg igjen etter ruggingen i hekksjøen til nyttefartøyet da dybdealarmen på ekkoloddet begynner å gi lyd fra seg. 2 meter viser siffrene. Jeg triver gass/koblingshendel og kobler ut motoren. Displayet veksler mellom 1 og 2 meter. Jeg venter hvert øyeblikk å høre en skrapende lyd fra kjølen. Mange tanker går gjennom

hodet: «det er jo merket led dette?» «kartet viser jo 16 meter?» «hurtigbåten gikk jo nettopp gjennom?», ja selvfølgelig, hurtigbåten, den har sikkert virvlet opp sjøen i det trange sundet slik at ekkoloddet reagerer på strømvirvler som er pisket opp. Med dette som forklaring faller skipperen til ro. Rederfruen derimot er ikke helt trygg på at dette er forklaringen. Hun mener at det må ha vært noe håndfast som fikk elektronikken til å reagere. Kanskje en hval, eller sel, eller kan det ha vært et ukjent undervannskjær montro?

Ved kaien får vi fortøye utenpå en vakke nyrestaurert fiskeskøyte. Eieren er ikke lite stolt over det ualminnelig vakre trearbeidet i ny rekke, lukekarmer og deler av styrehuset. Vi blir ikke liggende lenge. Etter litt proviantering i butikken og vannfylling bakker vi ut fra kaien. Vi runder øya Fonna og setter kursen ut Gulafjorden. Det er stille, ingen seilvind. Volvoen rusler og går mens vi sitter og betrakter fjorden og omgivelsene. Etter å ha rundet Vassøy kommer vi ut i Mjømnaosen. I dette området er det et utall sund som skjærer seg mellom små og store holmer. Vi går sydover Mjømnaundet etter å ha dreiet hardt babord ved lykten på Hjeltholmen ved nordspissen av Mjømna.

I Fensfjorden står det en svak lite bris inn fjorden. Vi stanser Volvoen, heiser seil og begynner å krysse mot Fedje og Holmengrå langt der ute. Det er en praktfull dag. Sol og ganske varm sommerluft. Det går sent. Først et langsomt kryss over mot Austrheimlandet. Vi slår mellom de karakteristiske holmene «låge Islendingen» og «høge Islendingen. Neste legg ser ut til å føre oss litt innefor Hillesøy flu, det kjente rundingsmerke når den tradisjonsrike «Høststormseilasen» går av stabelen siste halvdel av september hvert år. Det begynner å dra seg til ettermiddag. Vi har avtaler som krever av oss at vi kommer oss hjem til Alversund i kveld. Vi vil så gjerne seile, men så sent det går nå må vi starte Volvoen igjen. Vi satser på mer lagelig vind ute i yttre fjorden. For motor runder vi lykten ved Mikkelsboen nord for Rongeværet, og legger oss på en sørlig kurs innover Fedjefjorden mot Hjeltefjorden. En liten bris, med spridd genoa og platt lens gir oss bedskjedne 2,5 knop. Solgangsbrisen pleier vanligvis å være mer heftig her ute i de yttre deler av Hordalandskjærgården.

I dag får vi en flere timers bedagelig og behagelig seilas innover et stykke av kongeriket som best kan oppleves på denne måten. Glitrende sjø omkranset av holmer og skjær på begge sider. Vi har Fedje på vår styrbord side, og i det vi legger denne bak oss ser vi rett ut i Nordsjøen. På den lille holmen Hellsøy sør vest for Fedje troner fyret som viser vei for tankbåttrafikken til og fra Mongstad.

I dag vil vi utnytte den litt flau vinden og seile mest mulig. Vi kunne stukket inn ved Kyrkjeflu, og fulgt leden mellom Radøy og Fosenøy under Straume bro og på den måten krysset kjølvannet vårt i Lurefjorden. Men siden dagen og vinden fremdeles har litt å gi fortsetter vi inn Hjeltefjorden, forbi den lumske Marøyboen til Duena hvor palen går i kø på fine sommerkvelder. I det vi stryker på utsiden av Toska dør vinden. Vi må starte hjelperen vår, og den får jobbe resten av turen, inn Mangersfjorden, gjennom Bogastrauen som nå etter utskyting er blitt seilingsled for bl. annet Hurtigruten. Klokken går mot 21 når vi rolig glir inn til vår faste plass i Alverstrauen. Sitat fra loggboken: Utrolig fin tur, men lite vind».